

Terugkeer naar werk voor mensen met een reumatische aandoening DEEL I: regelgeving binnen de ziekte-en invaliditeitsverzekering

Decuman Saskia¹, De Keyser Filip^{2,3}, Janssens Xavier^{2,4}, Claeskens Sofie¹, Van Damme Wouter¹, en Perl François¹. ¹Dienst uitkeringen, Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering. ²Vakgroep Inwendige Ziekten, Universiteit Gent. ³Dienst Reumatologie, Universitair Ziekenhuis Gent. ⁴Dienst Reumatologie, Algemeen Ziekenhuis Sint-Lucas Gent.

De laatste tijd worden we meermaals in de media geconfronteerd met diverse berichtgeving over ‘terugkeer naar het werk voor mensen met een chronische aandoening’. Tijd dus voor een update en een blik op de toekomst. We doen dit door in 5 opeenvolgende delen van RAAM te focussen op enkele belangrijke aspecten met betrekking tot reumatoïde artritis (RA) en werk. In **DEEL I** staan we stil bij de wetgeving binnen de ziekte- en invaliditeitsverzekering met betrekking tot arbeidsongeschiktheid en invaliditeit (bij werknemers en werklozen). De regeling voor de zelfstandigen zal op de website ter beschikking zijn. In **DEEL II** focussen we op de re-integratie-initiatieven van de ziekte-en invaliditeitsverzekering met o.a. de toegelaten werkhervatting en beroepsherscholing. In **DEEL III** zullen we het netwerk van personen betrokken bij arbeidsongeschiktheid voorstellen (adviserend geneesheer, arbeidsgeneesheer, ...). **DEEL IV** zal betrekking hebben op het kenniscentrum arbeidsongeschiktheid van het RIZIV en disability management. In **DEEL V** focussen we op enkele casusbesprekingen.

1. Hoe en wanneer geeft u uw arbeidsongeschiktheid aan?

Het formulier ‘getuigschrift van arbeidsongeschiktheid’¹ wordt ingevuld bezorgd aan de adviserend geneesheer van uw ziekenfonds (per post of tegen ontvangstbewijs afgeven). U hebt enkele dagen de tijd om aangifte te doen:

- indien u **arbeider** bent: 14 kalenderdagen (1ste dag arbeidsongeschiktheid inbegrepen).
- indien u **bediende** bent: 28 kalenderdagen (1ste dag arbeidsongeschiktheid inbegrepen).
- indien u **werkloos** bent: 2 kalenderdagen (1ste dag arbeidsongeschiktheid niet inbegrepen).

Nog belangrijk om weten:

- Zolang u opgenomen bent in het ziekenhuis, moet u uw arbeidsongeschiktheid niet aangeven. Als u het ziekenhuis verlaten hebt en nog steeds arbeidsongeschikt bent, moet u wel uw arbeidsongeschiktheid aangeven en dit best binnen 2 kalenderdagen.
- Als de laatste dag om aangifte te doen een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is, hebt u tijd tot en met de eerste werkdag die daarop volgt.
- Als u na een periode van arbeidsongeschiktheid aan het werk gaat en binnen de 14 dagen opnieuw arbeidsongeschikt wordt, doet u best aangifte binnen 2 dagen.
- Indien u uw aangifte laattijdig doet, verlaagt uw uitkering met 10% per dag vanaf de eerste dag waarop u recht heeft op die uitkering tot en met de dag van de aangifte. Uw ziekenfonds kan beslissen uw uitkering niet te verlagen rekening houdend met het volgende:
  - uw uitkeringen verlagen met minstens 25 euro in totaal over de hele periode
  - EN er is overmacht of u hebt een laag gezinsinkomen

2. Wanneer hebt u recht op een uitkering?

Als u aangifte hebt gedaan, betekent dit **niet automatisch** dat u ook recht hebt op een **uitkering**. Dat is pas het geval als:

- u een **wachttijd** hebt doorlopen van 6 maanden
en
- u een **voltijdse werknemer** of een **werkloze** bent: u moet 120 dagen gewerkt hebben tijdens deze 6 maanden (dagen van gecontroleerde werkloosheid, jaarlijkse vakantie of inhaalrust tellen ook mee; dagen van arbeidsongeschiktheid tellen nooit mee).

---

¹ Het getuigschrift arbeidsongeschiktheid verandert binnenkort. We staan hierbij stil in een volgende editie van RAAM.

Een werknemer moet ook voldoende socialezekerheidsbijdragen betaald hebben.

of

- u een **deeltijdse werknemer** bent: u moet 400 uren gewerkt hebben tijdens deze zes maanden (uren van jaarlijkse vakantie of inhaalrust tellen ook mee; periodes van arbeidsongeschiktheid tellen nooit mee als gewerkte uren).
Opgelet: Wanneer u door uw arbeidsregeling geen 400 uren kan aantonen tijdens 6 maanden, wordt deze periode verlengd tot 18 maanden. U moet ook in dit geval voldoende socialezekerheidsbijdragen betaald hebben.
- en**
- u **arbeidsongeschikt erkend** bent. Dat is enkel mogelijk als de volgende voorwaarden samen vervuld zijn:
  - U hebt alle werk stopgezet om gezondheidsredenen
  - U bent ‘ten minste 66% ongeschikt’ om te werken in vergelijking tot uw laatst uitgeoefende beroep en alle beroepen die u ooit hebt uitgeoefend of zou kunnen uitoefenen met uw opleiding.
Opgelet: Tijdens de 1ste 6 maanden is er slechts een vergelijking met uw laatst uitgeoefende beroep als de adviserend geneesheer oordeelt dat er een grote kans is op een snelle genezing.

3. Wie erkent uw arbeidsongeschiktheid?

De adviserend geneesheer van uw ziekenfonds buigt zich over uw dossier en beslist dan om uw arbeidsongeschiktheid al dan niet te erkennen en voor hoelang. Deze beslissing van erkenning is in principe geen eindpunt:

- **Tijdens het 1ste jaar** van uw arbeidsongeschiktheid (**dit is de primaire arbeidsongeschiktheid**) volgt de adviserend geneesheer uw dossier verder op. Hij kan uw arbeidsongeschiktheid steeds verlengen of beëindigen.
- **Na het 1ste jaar** van uw arbeidsongeschiktheid (**dit is de periode van invaliditeit**) zijn er volgende mogelijkheden: :
  - de adviserend geneesheer van uw ziekenfonds kan:
    - een voorstel doen aan de Geneeskundige raad voor invaliditeit om uw arbeidsongeschiktheid te verlengen
    - uw arbeidsongeschiktheid beëindigen.
  - de Geneeskundige raad voor invaliditeit kan:
    - uw arbeidsongeschiktheid verlengen op voorstel van de adviserend geneesheer
    - uw arbeidsongeschiktheid beëindigen.

4. Hoeveel bedragen de uitkeringen?

Tijdens het 1ste jaar arbeidsongeschiktheid geldt het volgende:

- Was u **werknemer (arbeider of bediende)** voordat u arbeidsongeschikt werd?
  - Dan is uw arbeidsongeschiktheidsuitkering gelijk aan 60% van uw laatste brutoloon²
  - Dan speelt uw gezinssituatie
    - geen rol tijdens de 1ste 6 maanden van uw arbeidsongeschiktheid
    - mogelijk een rol vanaf de 7de maand arbeidsongeschiktheid: ze bepaalt dan immers uw minimumuitkering³.
- Was u **werkloos** voordat u arbeidsongeschikt werd?
  - Dan is uw arbeidsongeschiktheidsuitkering:

---

² **Verlaging van uw uitkering tot een maximumbedrag**

Er zijn ook maximumbedragen. Als uw uitkering hoger ligt dan het bedrag waarop u maximaal recht hebt, verlaagt uw uitkering tot het maximumbedrag.

³ **Verhoging van uw uitkering tot een minimumbedrag**

Vanaf de 1ste dag van de 7de maand van uw arbeidsongeschiktheid zijn er minimumbedragen. Als uw uitkering dus lager ligt dan het minimumbedrag waarop u recht hebt, dan verhoogt ze tot dat bedrag. Uw gezinssituatie en of u een ‘regelmatig werknemer’ bent of niet, bepalen de hoogte van dit minimumbedrag.

- tijdens de 1ste 6 maanden gelijk aan uw werkloosheidsuitkering behalve indien dit bedrag hoger is dan uw arbeidsongeschiktheidsuitkering (dit is 60% van het brutoloon waarop uw werkloosheidsuitkering is berekend). In dit geval zal u recht hebben op het bedrag van de arbeidsongeschiktheidsuitkering en niet op het bedrag van de werkloosheidsuitkering.
  - vanaf de 7de maand gelijk aan 60% van het brutoloon waarop uw werkloosheidsuitkering is berekend.
- Dan speelt uw gezinssituatie mogelijk een rol vanaf de 7de maand van uw arbeidsongeschiktheid: ze bepaalt dan immers uw minimumuitkering⁴.

Berekening na het 1ste jaar arbeidsongeschiktheid (de ‘invaliditeit’)

- Was u **werknemer (arbeider of bediende)** voordat u arbeidsongeschikt werd? Dan hebt u recht op een percentage van uw laatste brutoloon. Uw gezinssituatie bepaalt welk percentage dat is:
  - 65% als u gezinslast hebt
  - 55% als u alleenstaande bent
  - 40% als u samenwonende bent.
- Was u **werkloos** voordat u arbeidsongeschikt werd? Dan hebt u recht op een percentage van het brutoloon waarop uw werkloosheidsuitkering is berekend. Uw gezinssituatie bepaalt welk percentage dat is (cfr percentages bij werknemer).

Berekening per dag

Uw uitkering is berekend per dag en in een 6-dagenstelsel (u ontvangt niet alleen een uitkering voor maandag tot en met vrijdag, maar ook voor zaterdag).

Bedrijfsvoorheffing tijdens het 1ste jaar arbeidsongeschiktheid

- Was u **werknemer (arbeider of bediende)** voordat u arbeidsongeschikt werd? Een bedrijfsvoorheffing (11,11%) wordt in principe ingehouden op de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.
- Was u **werkloos** voordat u arbeidsongeschikt werd?
  - Tijdens de 1ste 6 maanden van uw arbeidsongeschiktheid: een bedrijfsvoorheffing (10,09%) wordt ingehouden op de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.
Opgelet: Er wordt geen bedrijfsvoorheffing ingehouden indien dit tijdens uw werkloosheid ook niet het geval was.
  - Vanaf de 7e maand: een bedrijfsvoorheffing (11,11%) wordt in principe ingehouden op de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.

Inhouding 3,5% voor de sector pensioenen vanaf het 2de jaar arbeidsongeschiktheid

Op uw invaliditeitsuitkering wordt maximum 3,5% ingehouden voor de sector pensioenen.

5. De medische controle

Tijdens het eerste jaar van arbeidsongeschiktheid (de ‘primaire ongeschiktheid’)

De adviserend geneesheer van uw ziekenfonds kan u oproepen voor een medische controle om na te gaan of u nog voldoet aan de voorwaarden van arbeidsongeschiktheid. Als u niet naar de controle komt en uw afwezigheid niet kunt rechtvaardigen, wordt uw arbeidsongeschiktheidsuitkering geschorst. Het is belangrijk om u goed voor te bereiden op de medische controle omdat de adviserend geneesheer vragen kan stellen over het verloop van uw ziekte, de klachten, de behandeling, ziektes uit het verleden, studies, carrière, ... U kan dan ook alle documenten die u wilt voorleggen, meebrengen. Na dit onderzoek kan hij beslissen om uw erkenning te verlengen, dan wel te beëindigen.

---

⁴ Vergelijk voetnoot 3.

Vanaf het tweede jaar van arbeidsongeschiktheid (de ‘invaliditeit’)

Vanaf het tweede jaar van arbeidsongeschiktheid kan de adviserend geneesheer of de Geneeskundige raad voor invaliditeit de medische controle uitvoeren om na te gaan of u nog voldoet aan de voorwaarden van arbeidsongeschiktheid. Het medische onderzoek door de Geneeskundige raad voor invaliditeit gebeurt door een commissie van artsen (meer bepaald door 3 artsen van de Gewestelijke commissie van de Geneeskundige raad voor invaliditeit).

Als u niet naar de controle komt en uw afwezigheid niet kunt rechtvaardigen, wordt uw arbeidsongeschiktheidsuitkering geschorst. Het is belangrijk om u goed voor te bereiden op de medische controle omdat de adviserend geneesheer of de commissie van artsen u vragen kunnen stellen over het verloop van uw ziekte, de klachten, de behandeling, ziektes uit het verleden, studies, carrière, ... U kan dan ook alle documenten die u wilt voorleggen, meebrengen. Na dit onderzoek kan er worden beslist om uw erkenning te verlengen, dan wel te beëindigen.

U mag uw arts of iemand anders meenemen naar het onderzoek op voorwaarde dat deze persoon uw uitdrukkelijke toestemming heeft en het onderzoek niet belemmert.

Om te vermijden dat u opgeroepen wordt tijdens uw vakantie in het buitenland, is het belangrijk dat indien u reist binnen de Europese Economische Ruimte (EER) of Zwitserland, u uw ziekenfonds op de hoogte brengt van de periode dat u in het buitenland op vakantie bent. Indien u reist buiten de EER of Zwitserland, heeft u in principe de voorafgaande toestemming van uw adviserend geneesheer nodig.

6. Einde van de arbeidsongeschiktheid

Bij een **spontane hervatting van het werk of de werkloosheid** na een periode van arbeidsongeschiktheid als werknemer/werkloze moet u op het formulier ‘bewijs van arbeidshervatting of van werkloosheid’ een gedeelte zelf en een gedeelte door de werkgever of uw uitbetalingsinstelling laten invullen. U moet dit bewijs aan uw ziekenfonds bezorgen binnen 8 kalenderdagen na het einde van de arbeidsongeschiktheid.

Indien u door de adviserend geneesheer of de Geneeskundige raad voor invaliditeit niet langer arbeidsongeschiktheid erkend bent, heeft u geen recht meer op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen vanaf de vermelde datum in de beslissing. **Als u akkoord gaat met de beslissing** gaat u ofwel terug aan het werk of dient u een aanvraag in bij een uitbetalingsinstelling om een werkloosheidsuitkering te kunnen ontvangen en u schrijft zich in als werkzoekende bij de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling het dichtst bij uw woonplaats. **Als u niet akkoord gaat met de beslissing kan u binnen drie maanden na de kennisgeving deze beslissing aanvechten met** een gedateerd en ondertekend verzoekschrift dat u neerlegt (tegen ontvangsbewijs) bij de arbeidsrechtbank of dat u aangetekend verstuurt aan de griffie. **U dient zich ook inschrijven als werkzoekende om** provisioneel werkloosheidsuitkeringen te ontvangen en uw rechten te vrijwaren in de sociale zekerheid.

7. Tot slot

In dit eerste deel van RAAM over werken en RA hebben we de regelgeving geschetst voor werknemers m.b.t arbeidsongeschiktheid en invaliditeit. Voor meer informatie kan u contact opnemen met Saskia Decuman, dienst uitkeringen RIZIV, saskia.decuman@riziv.fgov.be. In deel II van RAAM schetsen we de re-integratie initiatieven van de overheid.